



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/633/2012/Pan.

## A Független Rendészeti Panasztestület

432/2012. (XII. 19.) számú

### állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos<sup>1</sup> 2012. július 18-án előterjesztett panasza alapján indult eljárást a 2012. december 19-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

### á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – az E. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

### Indokolás

#### I.

1) A panaszos elektronikus levélben terjesztette elő panaszát a Testületnél, abban a következőket adta elő.

A panaszos 2012. július 16-án délután 16 óra 50 perc körüli időben P. város a lakásában tartózkodott az édesanyjával, amikor rendőrök keresték fel. A három rendőr közül a panaszos egyet ismert, ő B. L. p.városi lakos volt, vele tartott továbbá két másik, fiatalabb rendőr is.

A panaszos kifogásolja, hogy a rendőrök nem mutatkoztak be. B. L. csupán annyit közölt vele, hogy a panaszosnak a rendőrökkel kell tartania a helyi rendőrsre gyanúsított kihallgatásra, konkrét jogszabályhelyre ugyanakkor egyik rendőr sem hivatkozott. Így pl. nem jelölték meg, hogy a Be. mely szakasza alapján történik az előállítás, ki miatt keveredett a panaszos gyanúba, látta-e valaki a bűncselekmény környékén a családjá járművét stb.

<sup>1</sup> Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Felhívták rá ugyanakkor a figyelmét, hogy ha nem engedelmeskedik, bilincset fognak alkalmazni vele szemben, illetve talán még annyit közöltek, hogy „ez így szabályos”.

Kifogásolja a panaszos, hogy az előállítására valaki „bemondása”, mondvacsínált indokok alapján kerülhetett sor. Hozzáteszi, hogy más országokban, ahol valóban demokrácia van, erre bizonyosan nem kerülhetett volna sor.

A panaszos a felszólítást követően önként beszállt a rendőrségi gépkocsiba, amivel a rendőrszere szállították. Ott először a folyosón foglalt helyet, majd pár perc elteltével a fogdahelyiségben helyezték el. Ismételten nem közölték azonban a rendőrök, hogy arra miért, milyen jogszabály alapján kerül sor, semmiről nem kapott felvilágosítást.

A panaszos álláspontja szerint a rendőrök fent leírt eljárásának nem volt semmilyen jogalapja, esetében menekülés, szökés stb. veszélye nem állt fenn, hiszen folyamatosan 5-10 rendőr járkált felfegyverkezve az épületben. Úgy véli továbbá, hogy az előállítása is jogtalan volt, nem követett el ugyanis olyan törvénysértést, amelyre a hatóság jogszerűen ezt a választ adhatta volna. Utal rá a panaszos, hogy „senki sem tekinthető bűnösnek a bíróság jogerős ítéletéig”, továbbá „megalapozott az a gyanú, amely minden kétséget kizáróan bizonyítja az elkövető bűnösségét”, esetében azonban erről korántsem volt szó.

A panaszos hozzáteszi, hogy az sem kizárható, mindezt azért tették a rendőrök, mert a panaszos perben, haragban, rossz viszonyban áll egyik munkatársukkal, K. A. rendőrrel. Feltételezése szerint azt gondolták a rendőrök, hogy azzal, ha bezárják, talán meg tudják félemlíteni, vagy bosszút tudnak állni, amiért az említett rendőrt a panaszos már vagy háromszor feljelentette, és a média nyilvánosságához is fordult, amiért a rendőr megverte az öccsét.

Úgy véli a panaszos, hogy a rendőrök a vele szemben tanúsított magatartásukkal megvalósították a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 228. § (1) bekezdése szerinti jogellenes fogvatartást. Szabadságának korlátozása 17 óra 5 perctől 21 óra 5 percig tartott.

Megjegyzzi a panaszos, hogy a történetekről felvételeket is készített a telefonjával, amiket a Testület rendelkezésére bocsát, amennyiben szükséges.

Végül panaszolja azt is, hogy az előállításával összefüggő nyomtatványokat, így a jogairól és kötelességeiről szóló tájékoztatót az intézkedés befejezésekor, 21 óra 5-10 perckor kapta kézhez, amely eljárás megítélése szerint ugyancsak jogszabályba ütközik. Szintén utólag adták át neki az előállítás időtartamáról szóló igazolást. Nem kapott továbbá lehetőséget arra, hogy értesítse az ügyvédjét, ami hátrányosan érintette.

A fentiek alapján kéri a történetek kivizsgálását.

2) A panaszos a Testület felhívására beadványát mind elektronikus úton, mind postán kiegészítette az alábbiak szerint.

Postai úton megküldött levelében a panaszos megismételte az eredeti panaszbeadványban foglaltakat, majd hozzátette: kifogásolja azt a rendőrségi eljárást is, amelynek keretében 2012. augusztus 7-én, vagyis a sérelmezett eseményektől számítva öt hét elteltével a rendőrségen elvégezték az ún. rabosítását – fényképet készítettek róla, és ujjlenyomatot vettek tőle.

Kérdésként fogalmazza meg, hogy erre vonatkozóan a kapcsolódó jogszabályok írnak-e elő határidőt a hatóság számára, és panaszolja, hogy a rendőrségen a rabosítással kapcsolatosan sem kapott tájékoztatást az eljárás jogalapjáról. Hozzáteszi, hogy tudomása szerint magánindítványra a rabosítást nem is lehetett volna elvégezni.

Elektronikus levélben megküldött továbbá a panaszos a Testületnek három fényképet. Az egyik a panaszos látható szemből fotózva, deréktól felfelé, egy csupasz fal előtt, míg a másik két képen rácsok, a túloldalon egy íróasztallal és egy az előtt helyet foglaló, rendőrség feliratú ruházatot viselő személlyel – a panaszos a felvételeket feltehetőleg a rendőrségi fogdában készítette. A panaszos a képekkel összefüggésben megjegyzi levelében, hogy azok igazolják: a rendőrök négy órán keresztül alaptalanul tartották fogva.

## II.

A rendőrség által megküldött dokumentumokból az alábbiak derülnek ki az ügyvel kapcsolatban.

1) Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés rögzíti, hogy az eljáró rendőrök a panaszost 2012. július 16-án 16 óra 45 perckor a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, a 29. § (4) bekezdés alapján átvizsgálták a ruházatát, illetve a 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján előállították. Az intézkedés során az Rtv. 48. § c) pontja alapján – szökés megakadályozása végett –, az erre vonatkozó előzetes figyelmeztetés után, 16 óra 45 perctől 16 óra 50 percig a rendőrök bilincset alkalmaztak a panaszossal szemben. A jelentés rögzíti, hogy az intézkedés során sérülés vagy anyagi kár nem keletkezett, a panaszos hozzátartozó vagy képviselő kiértesítését nem kérte.

A jelentés a sérelmezett eseményeket az alábbiak szerint ismerteti. A panaszossal szemben azért volt szükség személyi szabadságot korlátozó intézkedés (előállítás) foganatosítására, mert M. I. rendőrségen tett bejelentése alapján bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható. 2012. július 16-án 16 órakor az E. városi Rendőrkapitányság ügyeletes tisztje utasította a rendőröket, hogy vonuljanak P. városba, M. út 15. szám alá, mert M. I. bejelentette, hogy ott a panaszos rágalmazta, majd gázsprayvel lefűjta.

A helyszínen B. L. r. törm. felvette a kapcsolatot a bejelentővel, aki elmondta, hogy a P. város, P. út 1. szám előtti közterületen a panaszos előzetes szóváltást követően egy alkalommal gázsprayvel lefűjta. Az érintett nyilatkoztatását követően a rendőrök adatgyűjtést végeztek a cselekmény helyszínén, aminek során meghallgatták az eseményeket kb. 15-20 m távolságból észlelő V. Zs.-t, aki a bejelentő előadását megerősítette. Elmondta továbbá, hogy a bejelentővel lévő személyt nem ismerte fel, de a helyszínen látta azt a gépkocsit, amiből az elkövető kiszállt, és megadta a gépkocsi rendszámát is.

A jelentés rögzíti, hogy megállapítást nyert: a gépkocsi néhai Sz. K., a panaszos édesapja tulajdonában van. Ezért a rendőrök felkutatták a panaszost, a kezét megbilincseltek, majd előállították a P. város Rendőrsére, ahol 16 óra 50 perckor jegyezték be a fogdakönyvbe. Letéti jegyzőkönyv kiállítására a panaszos esetében nem volt szükség.

A jelentés szerint a panaszos az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a tájékoztatást, illetve az előállítás idejéről az igazoltást megkapta. A rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet (a továbbiakban: Fogdarendelet) 2. § (8) és

(9) bekezdései alapján az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatosan, illetve a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Fogdaszolgálati Szabályzat) 36/A. pontja alapján jogairól és kötelezettségeiről írásos tájékoztatást vett át.

A panaszost 21 óra 5 perckor további intézkedés végett a rendőrök átadták az ügyeletes nyomozónak, majd ezt követően 21 óra 35 perckor szabadult.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszossal szemben foganatosított intézkedés, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű és szakszerű volt, a rendőri fellépés megfelelt továbbá az arányosság követelményeinek is.

2) A 2012. július 16-án kelt és a panaszos által aláírt Nyilatkozat elnevezésű dokumentum szerint a panaszos a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92-93. §-ai alapján megkapta, és az intézkedéssel, valamint a kényszerítő eszköz alkalmazásával szemben panasszal kívánt élni.

Úgy nyilatkozott továbbá, hogy az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerinti tájékoztatást, illetve igazolást megkapta, illetve az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a Fogdarendelet és a Fogdaszolgálati Szabályzat alapján jogairól és kötelezettségeiről írásos tájékoztatást vett át.

Ugyancsak rögzíti az irat a panaszos azon nyilatkozatait, melyek szerint a fogvatartás idejére élelmezést nem kért, annak során sérülése nem keletkezett, orvosi ellátásban nem részesült, de betegségben szenved.

3) Az előállítás idejéről szóló, 2012. július 16-án kelt igazolás szerint a panaszos előállítása az adott napon 16 óra 45 perctől 21 óra 35 percig tartott.

A panaszos hozzátartozója vagy képviselője kiértesítését nem kérte, az előállítással és a rendőri intézkedés módjával szemben panasszal nem élt, élelmezést nem kért.

4) A 2012. július 16-án kelt Nyilatkozat elnevezésű irat szerint a panaszos az intézkedés várható idejéről a tájékoztatást megkapta, azonnali orvosi ellátást igénylő problémája nincs, viszont ekcémája van, kiértesítést pedig nem kért.

5) Az előállított személy jogairól, kötelezettségeiről valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztató másodpéldányán a panaszos aláírásával igazolta, hogy az iratból egy példányt átvett.

6) Az előállított személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztató megismeréséről kiállított nyilatkozat másodpéldányán a panaszos aláírásával igazolta, hogy a tájékoztatást az előállító helyiségben történt elhelyezéskor magyar nyelven megkapta.

7) B. L. r. ftörm., V. T. r. ftörm és S. Zs.r. törm. 2012. július 16-án kelt közös jelentésében előadta, hogy 2012. július 16-án 16 óra 5 perckor az E.város Rendőrkapitányság ügyeletes tisztje utasította őket, hogy vonuljanak a M. út 15. szám alá, mert M. I. bejelentette, hogy a panaszos szóváltást követően gázsprayvel lefújta.

Miután a rendőrök kiérkeztek a helyszínre, felvették a kapcsolatot a bejelentővel, aki elmondta, hogy a bejelentés alapjául szolgáló esetet megelőzően a település központjában lévő élelmiszerüzletben vásárolt, ahol megláthatta őt a panaszos édesanyja. Később kerékpárját tolva, gyalogosan haladt a Szt. M. úti gyalogátkelőhely irányába, ahol szembement vele a panaszos. Már a gyalogátkelőhelynél nézeteltérés alakult ki közöttük, de ott még nem került sor tettelegességre.

A bejelentő ezután hazafelé indult a kerékpárjával, majd amikor a P. út 1. számánál a kerékpárt tolva felért a dombtetőre, észlelte, hogy a panaszos utolérte a gépkocsijával. A panaszos ki is szállt a járműből, és ismét szóváltásba keveredtek, amelynek során a panaszos egy alkalommal gázsprayvel arcon fújta, valamint egyszer belerúgott a kerékpárjába. A bejelentő ezután elhagyta a helyszínt, és értesítette a rendőrséget.

A rendőrök megsejlelték a bejelentő elmondásban szereplő helyszínt, de ott a fenti cselekményekre utaló nyomot nem találtak. Ezt követően adtagyűjtést is végeztek, amelynek során meghallgatták V. Zs.-t. A szemtanú elmondta, hogy aznap 16 óra előtt néhány perccel hangos szóváltásra lett figyelmes az utcán, két személy – egyikük az általa is ismert bejelentő – hangosan veszekedett egymással, egymást „paskolták, ütögették”. A számára ismeretlen férfi ezután belerúgott a bejelentő biciklijébe, majd egy alkalommal arcon fújta a bejelentőt gázsprayvel. A tanú meg tudta mondani a férfi gépkocsijának a rendszámát is.

A rendőrök ezután a gépjármű-nyilvántartás alapján megállapították, hogy a gépkocsi a panaszos néhai édesapjának a tulajdonát képezi, majd az ügyelet utasítására a panaszost előállították. Gondoskodtak továbbá a bejelentő orvosi vizsgálatáról, amelynek során az ügyletes orvos azt közölte, hogy a vizsgálat időpontjában, 17 óra 50 perckor a könnygázhasználat nyomai fizikális vizsgálattal már nem állapíthatóak meg, egyéb orvosi ellátást pedig a bejelentő nem igényelt.

8) Az M. I. orvosi vizsgálatáról 2012. július 16-án készült igazolás rögzíti, hogy elmondása szerint kb. 2 órával korábban lefújták gázsprayvel. Ezt követően már érzést tapasztalt a szemében, folyt a könnye, látása zavarossá vált, és mivel asztmás, fulladása fokozódott. Az orvos megállapításai szerint a könnygáz használat nyomai fizikális vizsgálattal már nem voltak megállapíthatók, akut orvosi ellátást pedig M. I. nem igényelt.

9) A panaszos meghallgatására 2012. július 17-én 13 óra 41 perc és 42 perc *(nyilvánvalóan elírás)* között került sor, a meghallgatásáról készült jegyzőkönyv az alábbiakat rögzíti.

A panaszos előadta, hogy előző nap, 2012. július 16-án a délutáni órákban, 16 óra 50 perc körüli időben a lakásán tartózkodott, amikor arra lett figyelmes, hogy a kapuban rendőrök csengetnek. Amikor kiment, az általa jól ismert B. L. rendőr közölte vele, hogy történt délután egy csetepaté, amelynek tisztázása végett be kell mennie velük a rendőrségre. A panaszos közölte, hogy nem tudja, miről van szó, ő nem csinált semmit, a rendőr azonban arról tájékoztatta, hogy mindenképpen be kell, hogy menjen velük a rendőrségre. A panaszos végül önként beszállt a rendőrautóba, és a rendőrök előállították a P. város Rendőrségre.

Az őrsön először a kisfolyosón foglalt helyet, majd pár perc elteltével a fogdahelyiségben helyezték el. Véleménye szerint a rendőrség eljárásának nem volt jogalapja, ezért azt kifogásolja.

Megjegyzzi a panaszos, hogy a rendőrök nem bántalmazták, és azt is, hogy nem a bilincselés ellen van panasza, kifejezetten az előállítást kifogásolja. Véleménye szerint ugyanis annak nem volt jogalapja, mivel nem követett el törvénysértést, így nem lehetett volna előállítani.

Az előállítást követően *(helyesen: ideje alatt)* a nyomozók szóban kihallgatták, amiről jegyzőkönyvet is rögzítettek. A jegyzőkönyvben szereplő figyelmeztetéseket a panaszos megértette, és úgy nyilatkozott, hogy nem követett el semmit, és mást nem kívánt elmondani. Az irat rögzíti továbbá: a panaszos az előállítással összefüggésben azt is kifogásolta, hogy a szabadságkorlátozással összefüggő nyomtatványokat, amelyeket tudomása szerint az előállítást megelőzően kellett volna tájékoztató jelleggel átadni neki, csak az előállítást követően kapta meg. Ekkor írta rá a nevét a jegyzőkönyvre, valamint a „panasszal nem élek” rész „nem” szavát áthúzta.

10) A 2012. július 17-én kelt parancsnoki kivizsgálás rögzíti, hogy M. I. bejelentése alapján V. T. r. ftörm., B. L. r. ftörm. és S. Zs. r. törm. intézkedett. A fenti 1) pont alatt ismertetett rendőri jelentés tartalmát a parancsnoki kivizsgálás annyival egészíti ki, hogy a bejelentésben szereplő cselekmény alkalmas volt a Btk. 271.§ (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő garázdaság vétségének elkövetésére. Miután a bejelentőt és a tanút meghallgatták a rendőrök, illetve megsejlelték a helyszínt, jelentették az adatgyűjtés eredményét az ügyeletnek. Az ügyeletes tiszt utasította őket az elkövető felkutatására, és a rendőrségre történő előállítására, intézkedett továbbá az ügyeletes nyomozó helyszínre irányítására.

A rendőrfőnök a lakásán felkutatatta a panaszost, és bűncselekmény gyanúja miatt előállította a P.város Rendőrsre, majd az ügyeletes nyomozónak kihallgatás végett átadta.

A kivizsgálást végző K. T. r. tzls. szerint a panaszossal szemben fogatosított igazoltatás, ruházata vizsgálat, illetve az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pont alapján a panaszos előállítása és a vele szemben a bilincs használata jogszerű, szakszerű, arányos és indokolt volt.

Az előállítást 16 óra 45 perckor kezdte meg a rendőrfőnök, az E.város Rendőrkapitányság pedig intézkedett az ügyeletes nyomozó helyszínre küldésére, aki a szükséges nyomozási cselekmények végrehajtása keretében gyanúsítottként hallgatta ki a panaszost garázdaság vétségének megalapozott gyanúja miatt. A rendőrfőnök az előállítottat 21 óra 5 perckor adta át kihallgatás céljából az ügyeletes nyomozónak, majd az a kihallgatás végrehajtását követően, 21 óra 35 perckor szabadon bocsátotta.

K. T. r. tzls. megállapítása szerint a rendőri intézkedés nem volt megtorló jellegű, az emberi méltóságot nem sértette, valamint csak a szükséges ideig tartott.

A kivizsgálás alapján K. T. r. tzls. arra a megállapításra jutott, hogy az intézkedő rendőrök nem követtek el jogsértést, így velük szemben büntetőeljárás, fegyelmi eljárás megindítására nem tett javaslatot.

11) S. Zs.r. törm. 2012. szeptember 10-én kelt jelentésében megismételte az 1) pontban ismertetett jelentés történeti előadását a bejelentés, a bejelentő meghallgatása és az adatgyűjtés vonatkozásában. A jelentés a korábbihoz képest az alábbi többletinformációkat tartalmazza.

A bejelentőhöz B. L. r. ftörm és S. Zs. r. törm. ment ki, az előállítás fogatosításakor csatlakozott hozzájuk V. T. r. ftörm. A bejelentő elmondta, hogy sérelmére a cselekményeket

az egyik rokona, a panaszos követte el. Ezt követően a járőrvezető által jól ismert panaszost a lakóhelyén felkutatták, őt a lakásból B. L. r. főrm., járőrvezető hívta ki, és a lakóhelye előtti közterületen igazoltatta. A panaszossal közölték a rendőrök, hogy garázdaság vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt, gyanúsítottkénti kihallgatása céljából előállítják a P.város Rendőrsre. Szóban közölték vele előállításának várható időtartamát is, illetve azt, hogy az előállítás a gyanúsítottkénti kihallgatás befejezését követően ér véget.

Ezt követően a panaszos ruházatát B. L. r. főrm. átvizsgálta, és kezeit hátra helyzetben megbilincselte, aminek biztosítását S. Zs. r. főrm. végezte, majd a panaszost a szolgálati gépkocsival a P.város Rendőrsre szállították. Az előállítás tényét a járőrvezető jelentette az E.város Rendőrkapitányság ügyeletes tisztjének, aki közölte, hogy a rendőrsre ügyeletes nyomozót küld a panaszos gyanúsítottkénti kihallgatása céljából.

Mivel a kihallgatás megkezdését megelőzően a panaszos biztonságos őrzése csak az előállító helyiségben volt megoldható, 16 óra 50 perckor az előállító helyiségben helyezték őt el. Ezt követően szóban tájékoztatást kapott a panaszos B. L. r. főrm.-től az előállított személyek jogairól és kötelezségeiről. A panaszos nem kérte senki kiértesítését.

Az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés elkészülését követően a panaszosnak az előállított személy jogairól, kötelezségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztatást írásban, magyar nyelven átadták, amit a panaszos sajátkezű aláírásával igazolt.

Az intézkedés során a terhére rótt cselekmény elkövetését a panaszos mindvégig határozottan tagadta.

A bilincsen kívül egyéb kényszerítő eszköz alkalmazásának szükségessége az intézkedés során nem merült fel.

A panaszost a gyanúsítottkénti kihallgatása idejére átadták a kérkező ügyeletes nyomozónak, P. G. r. főrm.-nek.

Jelentésében S. Zs. r. főrm. megjegyezte még, hogy tudomása van arról: K. A. r. zls. két alkalommal terjesztett elő magánindítványt a panaszossal szemben a tőle elszenvedett sérelmek miatt, arról azonban, hogy haragos viszonyban állnának a panaszossal, nincs tudomása. Hozzáteszi, hogy a jelen esetben kifogásolt intézkedés nincs összefüggésben a panaszos és a r. zls. között fennálló viszonyal, továbbá a r. zls.-nak nincs joga ahhoz, hogy a S. Zs. r. főrm.-nek utasítást adjon. A panaszos és a r. zls. viszonyával kapcsolatban a panaszosra nézve hátrányos utasítás P.város Rendőrs parancsnoki állománya részéről nem hangzott el, továbbá nem intézett a r. zls. sem ilyen tartalmú kérést a r. főrm.-hez. A r. főrm. jelentésében azt is rögzíti, hogy az intézkedést megelőzően nem ismerte személyesen a panaszost.

12) B. L. r. főrm. 2012. szeptember 10-én S. Zs. r. főrm. jelentésével közel azonos tartalommal készített jelentést. Nyilatkozata csupán annyi többletinformációt tartalmaz, hogy a panaszost az intézkedést megelőzően is személyesen, jól ismerte. A Testület az irat részletes ismertetésétől az egyezőségre figyelemmel eltekintett.

13) V. T. r. főrm. 2012. szeptember 12-én kelt jelentésében előadta, hogy 2012. július 16-án gépkocsizó járőri szolgálatot látott el az E.városi Rendőrkapitányság illetékességi területén.

Aznap 16-17 óra körüli időben B. L. r. főrm. tájékoztatta, hogy a panaszos előállítása vált szükségessé, ezért kérte, hogy csatlakozzon hozzá és S. Zs. r. főrm.-hez. A jelentésnek az ezt követő eseményeket tárgyaló részei tartalmában megegyeznek a 11) pontban ismertetett rendőri jelentéssel.

14) Sz. J. r. tzls. 2012. szeptember 11-én kelt jelentésében előadta, hogy a panaszost 2012. július 16-án előállították a P.város Rendőrsre garázdaság vétsége elkövetésének megalapozott gyanúja miatt. A tanúkihallgatást és feljelentési jegyzőkönyv felvételét követően az ügyben nyomozást rendeltek el a Btk. 271. § (1) bekezdésébe ütköző garázdaság vétség elkövetése miatt.

Az előállítást követően, de még annak napján sor került a panaszos gyanúsítottkénti kihallgatásra a P.város Rendőrsön. A nyomozati cselekmény végrehajtása során a panaszos nem tett vallomást. A kihallgatást követően a panaszos bűnügyi nyilvántartásba vétele (rabosítása) technikai probléma miatt elmaradt.

2012. augusztus 7-én a panaszos szabályszerű idézést követően ismét megjelent a P.város Rendőrsön, ahol elvégezték folytatólagos gyanúsítottként kihallgatását, majd ezt követően történt meg a bűnügyi nyilvántartásba vétele (rabosítása) is. Ezen kihallgatás alkalmával a panaszos ismételten nem tett vallomást.

A nyomozás befejezését követően az ügyben keletkezett iratokat vádemelési javaslattal küldte meg a rendőrség az illetékes ügyészségnek.

15) Dr. P. A. r. ezredes, kapitányságvezető 2012. szeptember 12-én levélben reagált a Testület megkeresésére. A levél a korábban ismertetett iratokhoz képest többletinformációt nem tartalmaz, ezért annak részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

### III.

1) A Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy a panaszos beadványában foglalt mely kifogások vizsgálatára rendelkezik hatáskörrel.

A Testület hatáskörét az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szabályozza. Ezen jogszabályhely értelmében az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű- átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlátás),



tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos jelen esetben egyebek mellett azt kifogásolta, hogy 2012. augusztus 7-én, vagyis a sérelmezett eseményektől számítva öt hét elteltével végezték el a rendőrségen az ún. rabosítását – fényképet készítettek róla, és ujjlenyomatot vettek tőle.

A bünygyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünygyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény (továbbiakban: Rabs. tv.) az alábbiak szerint kötelezővé teszi a gyanúsítás közlése után a bünygytoeljárás gyanúsítottainak és bizonyos azonosító jegyeiknek (fénykép, tenyér- és ujjlenyomat) nyilvántartásba vételét, amit mindenki köteles tőrni, jogorvoslatnak azzal szemben nincs helye.

A Rabs. tv. 6. § (1) bekezdése szerint a személyazonosító adatok és fényképek nyilvántartásában az érintett arcképmását nyilván kell tartani, ha a) bünygyselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt bünygytoeljárás alá vonták, vagy b) a bíróság vele szemben bünygyösséget megállapító jogerős ítéletet hozott.

A jogszabály 44. § (1) bekezdése szerint a bünygytoeljárás alá vont személyek ujj- és tenyérnyomatainak nyilvántartásában annak a bünygytoeljárás alá vont személynek az ujj- és tenyérnyomatát kell nyilvántartani, akit – egyebek mellett – garázdaság (Btk. 271. §) elkövetésének megalapozott gyanúja miatt bünygytoeljárás alá vontak.

A rögzítés módját a Rabs. tv. 92.-93 §-a rendezi Eszerint a bünygytoeljárás alá vont személy arcképmásának rögzítéséről a 6. § (3) bekezdése szerinti nyomozó hatóság vagy ügyészség a megalapozott gyanú közlését követően haladéktalanul gondoskodik. A nyilvántartott személy köteles alávetni magát az arcképmás rögzítésének, ellenszegölése esetén vele szemben testi kényszer alkalmazható. A bünygytoeljárás alá vont személyek ujj- és tenyérnyomatainak nyilvántartásába e törvény alapján felvételre kerülő ujj- és tenyérnyomat levételéről a 46. § szerinti nyomozó hatóság vagy ügyészség a megalapozott gyanú közlését követően haladéktalanul gondoskodik.

A fentebb részletezett szabályok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a panaszos által előadott rendőrségi eljárást nem az Rtv., hanem másik jogszabály határozza meg. Ebből az is következik, hogy a kifogásolt rendőri fellépést, vagyis a panaszos rabosítását, illetőleg annak módját a Testület hatáskör hiányában jelen eljárás keretében nem vizsgálhatta.

**A Testület tehát jelen panaszeljárásban nem tudta vizsgálni a panaszosnak azon kifogásait, amelyek a rabosításra vonatkoznak.**

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – vizsgálat tárgyává tette azt, hogy az adott körölmenyek között jogszerű volt-e a panaszos előállítása, a kényszerítő eszköz használatának kilátásba helyezése és a panaszos fogdai elhelyezése. Értékelte továbbá, hogy a rendőrök fellépésük során eleget tettek-e azonosítási és a panaszos tájékoztatásával összefüggő kötelezettségeiknek, illetve megsértették-e a részrehajlás-mentes eljárás követelményét.

**Vizsgálata során a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye IV. cikkében foglalt szabadsághoz, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

2) Sérelmezi a panaszos, hogy a rendőrök előállították a rendőrkapitányságra.

A panaszos 2012. július 16-án délután 16 óra 50 perc körüli időben P.város a lakásában tartózkodott az édesanyjával, amikor rendőrök keresték fel. A panaszos kifogásolja, hogy a rendőrök csupán annyit közöltek vele, hogy a panaszosnak a rendőrökkel kell tartania a helyi rendőrsre gyanúsított kihallgatásra. Úgy véli a panaszos, hogy az előállítására valaki „bemondása”, mondvacsinált indokok alapján nem kerülhetett volna sor.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszossal szemben azért volt szükség személyi szabadságot korlátozó intézkedés (előállítás) foganatosítására, mert M. I. rendőrségen tett bejelentése alapján bűncselekmény elkövetésével volt gyanúsítható. M. I. bejelentésében arról számolt be, hogy közterületen zajlott előzetes szóváltást követően a panaszos egy alkalommal gázsprayvel lefújta, és biciklijébe belerúgott.

a) Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak.

A Btk. 271. § (1) bekezdése szerint a garázdaság vétségét követi el az, aki olyan kihívóan közösséggellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

Hangsúlyozni kell, hogy a rendőri intézkedéshez szükséges gyanú foka nem éri el a terhelt meggyanúsításához szükséges „megalapozott gyanú” szintjét, annál alacsonyabb fokú, az előállításához (illetve más, bűncselekmény gyanúján alapuló rendőri intézkedéshez) nem szükséges tehát a rendőrségnek olyan fokú bizonyossággal rendelkeznie egy adott személy bűnösségével kapcsolatban, mint a kérdéses személy meggyanúsításához.

A rendőri jelentések és a panaszosi előadás abban megegyezik, hogy a rendőrök egy bejelentés miatt jelentek meg a panaszos otthonánál, és a rendőrségi iratokból az is kiderült, hogy mi volt a bejelentés tartalma: a panaszos a bejelentőt szóváltást követően egy alkalommal gázsprayvel lefújta, és kerékpárjába belerúgott.

A bejelentés tartalma, továbbá a bejelentő személyes beszámolója és a helyszínen azonosított tanú előadása a Testület álláspontja szerint felvetette annak a – rendőri intézkedéshez szükséges fokú – gyanúját, hogy a panaszos a bejelentővel szemben garázdaság bűncselekményét megvalósító magaratást tanúsított, tehát a bejelentésben ismertetett esemény nyilvánvalóan olyannak volt tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett a rendőrség számára.

**Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentések tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.**

b) A Testület ezt követően azt értékelte, hogy jogszerűen jártak-e el a rendőrök, amikor intézkedési kötelezettségük teljesítése keretében a panaszos előállítása mellett döntöttek.

A rendőri jelentések rögzítik, hogy a helyszínre érve B. L. r. törm. felvette a kapcsolatot a bejelentővel, aki elmondta, hogy a P.város, P. út 1. szám előtti közterületen az egyik rokona, a panaszos előzetes szóváltást követően egy alkalommal gázsprayvel lefújta. Az érintett nyilatkoztatását követően a rendőrök adatgyűjtést végeztek a cselekmény helyszínén, amely során meghallgatták az eseményeket kb. 15-20 m távolságból észlelő V. Zs.-t, aki a bejelentő előadását megerősítette. Elmondta továbbá, hogy a bejelentővel lévő személyt nem ismerte fel, de a helyszínen látta azt a gépkocsit, amiből az elkövető kiszállt, és megadta a gépkocsi rendszámát is. Ezt követően megállapítást nyert, hogy a gépkocsi néhai Sz. K., a panaszos édesapja tulajdonában van. Ezért a rendőrök felkutatták a panaszost, majd előállították a P.város Rendőrsre.

A rendőrségi iratok szerint az intézkedés jogalapját az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja biztosította, amely rendelkezés értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

A Testület megállapítása szerint az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja valóban megteremti annak jogalapját, hogy a rendőr előállítsa azt a személyt, akivel szemben felmerül bűncselekmény elkövetésének a gyanúja. Fontos ismételt hangsúlyozni, hogy az Rtv.-ben meghatározott „egyszerű” gyanú nem azonos a Be. szerinti megalapozott gyanúval, így a rendőri intézkedés kezdeményezéséhez az is elegendő, ha ez a minimális gyanú a körülmények alapján fennáll. Erre való tekintettel az sem teszi feltétlenül jogszerűtlenné a rendőri intézkedést, ha utóbb – például a kihallgatás során fogatosított kihallgatás, vagy a megindított nyomozás eredményeként – ez a gyanú megdől.

A konkrét esetben eljáró rendőrnek tehát annak mérlegelésekor, hogy a panaszossal szemben milyen intézkedések végrehajtására van szükség, vizsgálnia kellett, hogy fennáll-e az előállítást megalapozó, minimális szintű gyanúja annak, hogy a panaszos bűncselekményt követett el.

A Testület álláspontja szerint a konkrét esetben az intézkedő rendőrök eleget tettek annak a kötelezettségüknek, hogy a helyszínen minél jobban feltárják a bejelentést megelőző eseménysor körülményeit, hiszen a bejelentő meghallgatását követően tanúkutatást is végeztek, és egy szemtanút is meghallgattak. Az így tudomásukra jutott információk alapján a Testület megítélése szerint megalapozottan alakult ki gyanú az eljáró rendőrökben arra vonatkozóan, hogy a panaszos a bejelentésben szereplő cselekmény elkövetésével összefüggésbe hozható, ami az előállításhoz is alapot szolgáltatott. (Hangsúlyozandó, hogy a Testület ezen állásfoglalása nem arra vonatkozik, hogy a panaszos valóban elkövette-e a

gyanúsításban terhére rótt cselekményt, csupán arra, hogy felmerülhetett-e a rendelkezésre álló adatok alapján a panaszossal szemben gyanú a rendőrökben.)

Mivel az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja az előállítás végrehajtását az abban foglalt feltétel teljesülése esetére – vagyis ha az intézkedés alá vont személyt érintő gyanú fennáll – nem kötelező jelleggel írja elő, hanem az intézkedő rendőrnek mérlegelési jogkört biztosít, a Testület a rendőrök döntését az arányosság követelményére figyelemmel is szükségesnek tartotta értékelni. Az Rtv. 15. §-a ugyanis kimondja, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely *nyilvánvalóan* nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül pedig azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A konkrét esetben figyelemmel arra a bűnüldözési igényre, hogy a bűncselekményben érintett feleket mihamarabb meghallgassák, hiszen az időbeli közelség az események rekonstruálásában kiemelten fontos, nem volt nyilvánvalóan indokolatlan az érintettek – így a panaszos – mihamarabbi meghallgatása.

**Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos előállítására megfelelő jogalap birtokában került sor, és az előállítás megfelelt az arányosság követelményének, ezért ennek kapcsán nem sérült a panaszos szabadsághoz való joga, azt a rendőrség jogszerűen korlátozta.**

3) A panaszos előadta kifogásait azzal összefüggésben is, hogy az intézkedés végrehajtásakor a rendőrök nem mutatkoztak be neki, nem kapott megfelelő tájékoztatást sem az előállítással, sem pedig a fogdai elhelyezéssel kapcsolatosan, és a szabadságkorlátozással kapcsolatos dokumentumokat is csak késedelmesen, az előállítás végén adták át neki.

A panaszos szerint az előállítás megkezdésekor B. L. csupán annyit közölt vele, hogy a panaszosnak a rendőrökkel kell tartania a helyi rendőrsre gyanúsított kihallgatásra, konkrét jogszabályhelyre ugyanakkor egyik rendőr sem hivatkozott. Így pl. nem jelölték meg, hogy a Be. mely szakasza alapján történik az előállítás, ki miatt keveredett a panaszos gyanúba, látta-e valaki a bűncselekmény környékén a családja járművét stb. A rendőrsön pedig, amikor a fogdahelyiségben helyezték el, ugyancsak nem közölték a rendőrök, hogy arra miért, milyen jogszabály alapján kerül sor, semmiről nem nyújtottak felvilágosítást. Az előállításával összefüggő nyomtatványokat, így a jogairól és kötelességeiről szóló tájékoztatót csak az intézkedés befejezésekor, 21 óra 5 perc körül kapta kézhez, amely eljárás megítélése szerint ugyancsak jogszabályba ütközik. Szintén utólag adták át neki az előállítás időtartamáról szóló igazolást. Beadványában a panaszos megjegyezte azt is, hogy a három eljáró rendőr közül csak egyet ismert, ő B. L. P.városi lakos volt, vele tartott továbbá két másik, fiatalabb rendőr is.

A panaszos rendőrségi kihallgatásán 2012. július 17-én úgy nyilatkozott, hogy az előállítás kezdetekor az általa jól ismert B. L. rendőr közölte vele, hogy történt délután egy csetepaté, amelynek tisztázása végett be kell mennie velük a rendőrségre.

A rendőrök jelentésükben arról számolnak be, hogy miután a panaszost a lakóhelyén felkutatták, őt a lakásból B. L. r. ftörm., járőrvezető hívta ki, és a lakóhelye előtti közterületen igazoltatta. A panaszossal közölték a rendőrök, hogy garázdaság vétsége elkövetésének megalapozott gyanúja miatt, gyanúsítottkénti kihallgatása céljából előállítják a P.városi

Rendőrsre. Szóban közölték vele előállításának várható időtartamát is, illetve azt, hogy az előállítás a gyanúsítottkénti kihallgatás befejezését követően ér véget. Az őrsön 16 óra 50 perckor helyezték el a panaszoszt az előállító helyiségben, amelyet követően szóban tájékoztatást kapott B. L. r. flórm.-tól az előállított személyek jogairól és kötelezségeiről.

Az előállítás idejéről szóló, 2012. július 16-án kelt igazolás szerint a panaszos előállítása az adott napon 16 óra 45 perctől 21 óra 35 percig tartott.

A 2012. július 16-án kelt és a panaszos által aláírt Nyilatkozat elnevezésű dokumentum aláírásával a panaszos úgy nyilatkozott, hogy az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerinti tájékoztatást, illetve igazolást megkapta, illetve az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a Fogdarendelet és a Fogdaszolgálati Szabályzat alapján jogairól és kötelezségeiről írásos tájékoztatást vett át.

Egy további, 2012. július 16-án kelt, szintén Nyilatkozatnak elnevezett irat szerint a panaszos az intézkedés várható idejéről a tájékoztatást megkapta.

A panaszos kifogásainak vizsgálatakor a Testület az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint „a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.” A Szolgálati Szabályzat 5. § (1) bekezdése az Rtv. előírásait azzal egészíti ki, hogy „az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszoknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg.” A (2) bekezdés kimondja továbbá, hogy „a rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel az (1) bekezdésben meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.”

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése szerint az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

a) A panaszos azon kifogását érintően, hogy az intézkedő rendőr nem köszönt neki, a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

Az Rtv. 20. §-ának fent hivatkozott előírásai alapján a rendőrnek valóban kötelessége, hogy intézkedése kezdetekor közölje a nevét az intézkedés alá vont személlyel. A konkrét esetben a rendőrségi iratokból az is kiderült, hogy a panaszoszt B. L. r. flórm. vonta intézkedés alá, tehát az Rtv. 20. §-ában foglalt követelmények teljesítését a Testületnek az ő eljárását érintően kellett vizsgálni.

Jelentőséget tulajdonított az azonosítási kötelezettség vizsgálata során ugyanakkor a Testület a panaszos azon megjegyzésének, miszerint az eljáró három rendőr közül csak egyet ismert, B. L. P.városi lakost, valamint, hogy az érintett rendőr jelentésében szintén megjegyezte, hogy a panaszoszt már az intézkedést megelőzően is személyesen, jól ismerte.

A Testület a kérdés kapcsán általános élel megjegyzi, hogy az intézkedés formai kellékei közül csak azoknak az elmaradása tekinthető alapjogi sérelem okozására alkalmasnak, amelyek az érintett számára a későbbi jogérvényesítéshez esetlegesen szükséges információt hordoznak (pl. az intézkedő rendőr kilétére, az intézkedés céljára vonatkozó közlés), míg azon kellékek (tisztelgés, köszönés, stb.) elmaradását, amelyek ilyen információt nem tartalmaznak, nem tekinti a Testület alapjogi sérelmet okozó mulasztásnak.

Ebben a megközelítésben van tehát relevanciája a bemutatkozás elmulasztásának, mivel ez adott esetben a panaszos panaszjogának gyakorlását utóbb megnehezíthette volna, ezért alkalmas volt arra, hogy a panaszos oldalán alapjogsértést valósítson meg. Ugyanakkor a Testület figyelemmel a felek korábbi ismeretségre vonatkozó előadására, illetve arra a tényre, hogy a panaszbeadványában a panaszos név szerint megjelölte a rendőrt, a bemutatkozás elmaradását a jelen esetben nem minősítette olyan mulasztásnak, amely a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét okozta volna.

**Mindezek alapján a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét azért, mert az intézkedő rendőr nem mutatkozott be neki, nem állapította meg.**

b) A panaszos azon kifogásaival kapcsolatosan, hogy az előállítás okáról nem kapott megfelelő tájékoztatást, a Testület a következőket állapította meg.

Az Rtv. fent idézett 20. §-a az intézkedő rendőr számára azt a kötelezettséget írja elő, hogy az intézkedés kezdetekor közölje annak tényét és célját. Amennyiben tehát a konkrét rendőri fellépés alkalmával ez a közlés elhangzott, a panaszos tájékoztatásával összefüggésben nincs helye alapjogsérelem megállapításának.

A panaszos beadványában arról számol be, hogy B. L. csupán annyit közölt vele: a rendőrökkel kell tartania a helyi rendőrsre gyanúsított kihallgatásra. Rendőrségi meghallgatása alkalmával úgy nyilatkozott továbbá, hogy a rendőrök az előállítás megkezdésekor szóba hozták az utcán korábban lezajlott csetepatét, mint intézkedésük okát.

Jelentésük szerint pedig a rendőrök a panaszossal azt közölték, hogy garázdaság vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt, gyanúsítottként kihallgatása céljából előállítják a P.városi Rendőrsre.

A Testület az adott helyzetben elhangzott közlés tartalmát nem tudta teljes pontossággal rekonstruálni, azonban megállapíthatónak tartotta, hogy a panaszost a rendőrök tájékoztatták: egy korábban történt jogellenes cselekménnyel összefüggésben, kihallgatás céljából kell bemennie velük az őrre. Ezt a tájékoztatást a Testület tartalmát tekintve elégségesnek – az intézkedés tényét és célját kellő mértékben lefedőnek – minősítette, különös tekintettel arra, hogy a jogszabályok nem írják elő az intézkedés alapjául szolgáló tények részletes ismertetését az intézkedés alá vont személlyel (erre a megalapozott gyanú Be. szerinti közlése során kerül sor, már a büntetőeljárás részeként).

**Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az intézkedés tényét és célját érintő tájékoztatással kapcsolatosan.**

c) Ugyancsak sérelmezi a panaszos, hogy a rendőrségen nem kapott tájékoztatást arról, miért, milyen rendelkezések alapján tartották indokoltnak elhelyezését a folyosó helyet az előállító helyiségben.

A jogszabályi rendelkezések alapján a rendőrség az előállítottat nem köteles az előállító helyiségben való elhelyezés indokáról tájékoztatni, sőt a Szolgálati Szabályzat fő szabálynak az előállító egységben, és azon belül az előállító helyiségben való elhelyezést tekinti (lásd a 31. §-t). Arról pedig, hogy a panaszos ilyen tartalommal – vagyis az előállító helyiségben való bekísérés kapcsán – kérdéseket intézett volna a rendőrökhöz, amelyekre nem kapott választ, a panaszbeadvány nem számol be.

**A fentiek alapján, jogszabályi előírás hiányában a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrök nem valósítottak meg mulasztást, amikor a panaszost nem tájékoztatták arról, miért az előállító helyiségben helyezik el, ezért ebben a vonatkozásban a tisztességes eljáráshoz való alapjog megsértése szintén nem következett be.**

d) A panaszos azon sérelmeit érintően pedig, hogy az előállításával kapcsolatos nyomtatványokat csak késedelmesen kapta meg, a Testület álláspontja az alábbi.

A Fogdaszolgálati Szabályzat 2. § (8) bekezdése értelmében a fogvatartott a fogdába történő befogadásakor jogosult anyanyelvén, vagy az általa ismert más nyelven írásban, ha indokolt, szóban megismerni

- a) jogait és kötelességeit, azok gyakorlásának módját,
- b) a fogda napirendjét,
- c) a panasz és a kérelem előterjesztésének módját,
- d) a fegyelmi vétségeket, a kiszabható fegyelmi fenytéseket, azok időtartamát, a jogorvoslat lehetőségeit.

Ugyanezen szakasz (9) bekezdése értelmében a fogvatartott részére befogadásakor át kell adni a jogait és kötelezettségeit tartalmazó, valamint a vele szemben alkalmazható kényszerítőeszközökről szóló írásos tájékoztatót. A szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, illetőleg az írásos tájékoztató átvételéről a fogvatartottat a (8) bekezdés első mondatának figyelembevételével írásban nyilatkoztatni kell.

Noha a Fogdaszolgálati Szabályzat nem vonatkozik az előállítottakra (mivel annak értelmezésében a „fogvatartott” kifejezés nem foglalja magába az előállítottakat), a rendőrség által követett – és a Testület helyeslésével találkozó – gyakorlat szerint az előállítottak is megkapják azt a tájékoztatást, amelyet a Szabályzat a fogdán elhelyezettek vonatkozásában előíranyoz. A Testület értékelése szerint a megfelelő tájékoztatási kötelezettség következik az Rtv. 2. §-ából és 24. §-ából is, ezért az kifejezett jogszabályi kötelezés nélkül is számon kérhető a rendőrségen.

Jelen ügyben az nem volt vita tárgya, hogy a panaszos megkapta a Fogdaszolgálati Szabályzat által kötelezővé tett dokumentumokat, azonban a panaszos szerint ez csak a fogvatartása befejezésekor történt meg, ami nyilvánvalóan nem felel meg a szabályozás céljának, hiszen a jogokról és kötelezettségekről való tájékoztatásnak a szabadságkorlátozás megszűnésekor már nincs tényleges értelme.

Azzal összefüggésben, hogy az előállító helyiségben való elhelyezést követő tájékoztatást a rendőrség megfelelően teljesítette-e, a Testület ellentmondást tapasztalt a felek előadásában. Azonban a panaszos az előállított személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztató megismeréséről kiállított nyilatkozat másodpéldányán az

aláírásával igazolta, hogy a tájékoztatást *az előállító helyiségben történt elhelyezéskor* magyar nyelven megkapta.

**A Testület ezért a fogvatartotti jogok és kötelezettségek közlésével összefüggésben mulasztást nem állapított meg, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogának a megsértését sem találta megállapíthatónak.**

Azt, hogy az előállítás idejéről szóló igazolást a panaszos csupán a szabadságkorlátozás befejezésekor vehette át, a Testület szintén nem minősítette jogsértő eljárásnak, mivel ezt a dokumentumot tartalmából fakadóan csak akkor lehet megfelelő tartalommal kiállítani, amikor az előállítás véget ér, mivel korábban az előállítás végpontját nyilvánvalóan nem lehet rögzíteni.

**Az igazolás átadásának körülményeit ezért a Testület megfelelőnek minősítette, következésképpen pedig megállapította, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogának megsértése ezzel kapcsolatban nem valósult meg.**

4) Panaszolja a panaszos, hogy a rendőrök azt közölték vele: ha nem engedelmeskedik, bilincset fognak alkalmazni vele szemben, mivel „ez így szabályos”.

A sérelem megítélése kapcsán a Testület utal a Szolgálati Szabályzat 39. § (3) bekezdésében foglalt előírásra, miszerint: a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, a törvény nevében szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

Megjegyzi továbbá a Testület, hogy valamely rendőri cselekmény kilátásba helyezése csak akkor lehet jogszerű, ha annak törvényes feltételei fennállnak, illetve a jövőben fennállhatnak. Erre figyelemmel szükségesnek tartja, hogy felhívja a bilincseléssel kapcsolatos törvényi előírásokat is. Az Rtv. 48. §-a sorolja fel, hogy milyen esetekben kerülhet sor bilincselésre: „a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére”.

Jelen esetben az iratok tanúsága szerint a panaszos tagadta, hogy bármi közte lenne azokhoz az eseményekhez, amelyek kapcsán az előállítását kezdeményezték. Arról, hogy a panaszos a rendőrök intézkedésének ellenállt volna, nem volt szó, de tagadása mindenképpen vonakodást jelentett azzal kapcsolatosan, hogy a szabadságkorlátozó intézkedésnek alávesse magát. Kétségtelen ugyanakkor, hogy a panaszos előállítása – tehát személyi szabadságának korlátozása – esetén valóban fennállt volna a törvényi lehetőség a bilincs alkalmazására, amennyiben a panaszos az előállításnak ellenszegül. A Testület álláspontja szerint erre figyelemmel a szükségességtől függő kitételrel együtt a bilincselésre vonatkozó rendőri tájékoztatás nem volt jogszabálysértő.

**A Testület tehát amiatt, hogy a rendőrök a panaszos bilincselését helyezték kilátásba, a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogának a megsértését nem állapította meg.**

5) A panaszos sérelmezi, hogy nem értesíthette ügyvédjét az előállításról.



Az előállítás idejéről szóló, 2012. július 16-án kelt igazolás szerint a panaszos nem kért kiértékelést. A panaszos által aláírt Nyilatkozat elnevezésű irat ugyancsak azt tartalmazza, hogy a panaszos hozzátartozó vagy más személy kiértékelését nem kérte.

Az értesítés kérdésével összefüggésben a Testület utal az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdésére, melynek értelmében a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

A rendőrségi iratok – az igazolás és a nyilatkozat – egyértelműen cáfolják a panaszos előadását arról, hogy nem kapott lehetőséget hozzátartozó vagy más személy, így például ügyvédje értesítésére.

A Testület nem tudott eltekinteni attól, hogy ezeket a dokumentumokat a panaszos aláírta, így az abban tett nyilatkozatokat – kétséget kizáróan – a panaszostól származónak tekintette.

**A Testület a panaszos aláírt nyilatkozataira figyelemmel úgy ítélte meg, hogy a rendőrség a kiértékelés kapcsán nem valósított meg mulasztást vagy jogellenes magatartást, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a sérelmét ebben a vonatkozásban sem állapította meg.**

6) A panaszos véleménye szerint nem kizárható, hogy azért jártak el vele a fent leírt módon a rendőrök, mert a panaszos perben, haragban, rossz viszonyban áll egyik munkatársukkal, K. A. rendőrrel. Feltételezése szerint azt gondolták a rendőrök, hogy azzal, ha bezárják, talán meg tudják félemlíteni, vagy bosszút tudnak állni, amiért az említett rendőrt a panaszos már vagy háromszor feljelentette, és a média nyilvánosságához is fordult, amiért a rendőr megverte az öccsét.

A rendőrök jelentéseikben egybehangzóan nyilatkoztak arról, hogy tudomásuk szerint K. A. r. zls. két alkalommal terjesztett elő magánindítványt a panaszossal szemben a tőle elszenvedett sérelmek miatt, arról azonban nem tudnak, haragos viszonyban állnának a panaszossal. Hozzáteszik, hogy a jelen esetben kifogásolt intézkedés nem volt összefüggésben a panaszos és a r. zls. között fennálló viszonyal, és az érintett r. zls.-nak nincs joga ahhoz, hogy az intézkedő rendőröknek utasítást adjon. A panaszos és a r. zls. viszonyával kapcsolatban a panaszosra nézve hátrányos utasítás P.város Rendőrség parancsnoki állománya részéről nem hangzott el, továbbá nem intézett a r. zls. sem ilyen tartalmú kérést az intézkedő rendőrökhöz.

A részrehajlás tilalmáról az Rtv. 13. § (2) bekezdése rendelkezik, amely szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”. Az Rtv. indokolása szerint a törvény előtti egyenlőség alkotmányos követelményére tekintettel a rendőri intézkedés törvényi feltételeinek megvalósulása esetén a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül – bárkivel szemben – köteles eljárni. A rendőri intézkedés során fajra, nemre, vallásra, politikai meggyőződésre tekintettel különbséget tenni nem szabad, e minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet.

A rendőrt illető törvényes jogosítványok esetleges részrehajló alkalmazását a Testületnek a fenti rendelkezésen kívül azért is vizsgálnia kell, mert az Rtv. 92. §-a szerint a Testület az alapjogsérelem megállapításáról dönt, ebbe a körbe pedig az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében rögzített, hátrányos megkülönböztetést tilalmazó rendelkezés is beletartozik,

vagyis az a követelmény, hogy a rendőrség jogtalan megkülönböztetés nélkül éljen a rendelkezésére álló jogszabályi felhatalmazásokkal.

A Testület a konkrét ügy körülményeinek értékelése alapján nem látta megállapíthatónak az intézkedés részrehajló mivoltát. Nem merült fel kétség abban a tekintetben, hogy a panaszossal szembeni intézkedés kiváltó oka a fent ismertetett – a panaszossal perben álló rendőrtől teljes mértékben független – bejelentés volt, és a Testület nem tudott feltárni egyéb arra utaló körülményt sem, amely a rendőri eljárás objektivitását megkérdőjelezte volna.

**A Testület a fentiek alapján nem látta megállapíthatónak a részrehajlást, így azt sem, hogy ebben a vonatkozásban sérült volna a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

#### IV.

A Testület a fentiek alapján úgy ítélte meg, hogy nem sérült a panaszos szabadsághoz való joga az előállítása kapcsán. Szintén nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga a rendőrök azonosítási kötelezettsége, az intézkedés tényének és céljának közlése, a bilincselés kilátásba helyezése, az előállító helyiségben való elhelyezésére vonatkozó tájékoztatás, a jogokra és kötelezettségekre vonatkozó tájékoztatás, az előállítás tartamára vonatkozó igazolás kiállítása és az értesítési kötelezettség kapcsán. Szintén nem állapította meg a Testület a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségének megszegését az eljáró rendőrök részéről.

**A Testület a fentiek alapján az ügynek az intézkedést fogantató szerv vezetőjéhez való áttételéről döntött.**

**2012. december 19.**

**Dr. Juhász Imre**  
elnök

**Dr. Kozma Ákos**  
elnökhelyettes

**Fráterné dr. Ferenczy Nóra**  
testületi tag

**Dr. Féja András**  
testületi tag

**Dr. Kádár András Kristóf**  
előadó testületi tag